

Omgeving, deel 2 (cluster 2: Organisatie van tijd en personeel), transcript kennisclip

Wat wordt bedoeld met de omgeving in het zelfevaluatie-instrument? Die vraag staat centraal in Dimensie 5. Omgeving bestaat uit twee grote clusters of onderdelen. Het gaat enerzijds over je aanbod aan infrastructuur, materialen en activiteiten, zowel binnen als buiten en anderzijds over een efficiënte organisatie van tijd en personeel.

In deze kennisclip bekijken we een efficiënte organisatie van tijd en personeel. Door bewust om te gaan met de organisatie van je dag krijgen kinderen meer kansen om op vele manieren actief te zijn zonder te veel afhankelijk te zijn van de begeleiders. Dan amuseren en ontplooiën kinderen zich het best.

Waarover gaat het?

Een efficiënte organisatie gaat over een kindvriendelijk dagverloop en optimale inzet van begeleiders.

Een kindvriendelijk dagverloop

Een kindvriendelijk dagverloop bestaat uit *een voorspelbaar en logische volgorde van momenten in de dag*: Bijvoorbeeld; afscheid nemen een gezamenlijke start van de dag en tijd voor spel. Een herkenbare dag-structuur biedt houvast en veiligheid.

De variatie aan momenten biedt de ontluikende talenten van kinderen alle kansen en zorgt dat het ook boeiend blijft. : samen of alleen, rustig en actief spel, begeleid en vrij spel. Je denkt ook na wanneer je wat doet, bijv. zo is een rustgevend activiteit voor het slapengaan een goed idee. Verder zijn er doorheen de dag heel wat *vaste routines en overgangen*. Dat zijn wederkerende situaties, gekoppeld aan een bepaalde tijd en plaats: Bijvoorbeeld de overgang van spel- naar eetmoment, het slaapmoment, het potjesmoment of het vieruurtje. Hier gaat heel wat tijd naartoe. Jonge kinderen ervaren die routines niet als een routine. Daarom verdient het de nodige aandacht. Als kinderen actief kunnen zijn, worden ook die momenten interessant. Die routines bevatten heel wat doe-momenten. Er is altijd wel wat te doen: kledij aan/uitdoen, de afwas doen, de vaatwas in- en uitladen, een nieuwe luier halen, de dieren eten geven, mee het fruit snijden, kruiden halen in de tuin, je bord en beker nemen, ... Kinderen betrekken bij de dagelijkse handelingen draagt bij tot hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Tot slot heeft elk kind zijn eigen behoeften en ritme. En vaak leidt dat tot zeer *individuele rituelen en een persoonlijke aanpak*: een kordaat of uitgebreid afscheid, slapen met of zonder knuffel...dat verschilt van kind tot kind.

Inzet van begeleiders

En hoe ga je doorheen de dag aan de slag?

Ook dat kan je kritisch bekijken met het zelfevaluatie-instrument. De hele dag door zoek je hoe je organisatorische en praktische zaken optimaal kan combineren met het spel voor kinderen: Hoe zorg je er bijv. voor dat je ook op piekmomenten alert en paraat staat voor kinderen? Is er continuïteit in de begeleiding? Hoe zorg je – als je samenwerk met collega's – dat je goed op elkaar ingespeeld bent? En, als je alleen werkt, hoe kom je dan in contact met collega's? Al die vragen dragen bij tot een voorspelbare en veilige opvang voor kinderen. En dat heeft een positieve invloed op hoe kinderen zich in je opvang voelen.

Transcript Oefenfragment: Tijd om aan de slag te gaan

Neem een blad papier

Maak daarop een tijdslijn met het dagverloop

- Welke vaste momenten en routines geven structuur aan de dag?
- Is het dag-verloop voorspelbaar voor kinderen? Is dit ook zo voor kinderen die nieuw zijn of maar af en toe naar de opvang komen?
- Wat zijn de piekmomenten? Waarom is dat zo?
- Hoe flexibel is je dag-verloop? Wanneer ga je met kinderen aan tafel? Kan je bijv. bij een leuk spelmoment iets later aan tafel gaan? Of gebeurt het al eens dat de koffiepauze opschuift bij grot drukte?
- Hoeveel ruimte is er voor kind-gebonden rituelen? Kan een kind dat vroeger wakker is uit bed komen?
- Kunnen kinderen actief zijn bij dagelijkse handelingen? Kunnen ze bijv. de drinkbekers uitdelen bij het eetmoment of mee de poppen wassen op het eind van de dag?
- Hoe ondersteun je de zelfstandigheid van kinderen doorheen de dag (met regels, afspraken, ondersteuning met prenten, muziek,...)

Page | 2

Mogelijks kom je nog tot een aantal verbeterpunten, om je dag-verloop nog kind-vriendelijker te laten verlopen. Bespreek deze oefening en de resultaten ervan zeker verder in team, met je collega's of een ondersteuner. Welke ideeën delen jullie? Waar liggen de verschillen? Welke verbeterpunten zie je?